

Aan de gemeenteraad van Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

Onderwerp: het presidium van de gemeenteraad van Leeuwarden is medeplichtig aan de onrechtvaardige en oneerlijke behandeling van het raadslid van Lijst058 in het tegen haar ingestelde integriteitsonderzoek door de burgemeester van Leeuwarden

Leeuwarden, 18 oktober 2023

Geachte leden van de raad,

Het integriteitsonderzoek tegen het raadslid van Lijst 058 is er een in een reeks van affaires in het openbaar bestuur met onterechte beschuldigingen van een integriteitsschending en misbruik van integriteitsonderzoek, waarover de afgelopen tijd in de landelijk media meerdere berichten zijn verschenen.

In De Volkskrant van 18 september 2023 schrijft de hoofdredacteur Pieter Klok in zijn commentaar, dat in dat kader een melding van een integriteitsschending een integriteitsschending op zich kan zijn.

Hij reageert op een interview in De Volkskrant van zaterdag, 16 september 2023, waarin de burgemeester van Bloemendaal zicht beklaagt over een reeks van meldingen van een integriteitsschending aan zijn adres, ingezet als een stok om hem te slaan.

Het is volgens de heer Klok niet integer om iemand op basis van een vage melding van een integriteitsschending, die ook nog eens uit eigen koker komt, publiekelijk te beschadigen.

Hij stelt dat het beter is te onderzoeken of de bestuurscultuur integer is en zo nee, wat daarvan de oorzaken zijn en in welke mate die bestuurscultuur verziekt is.

Het commentaar van Pieter Klok zou zo van toepassing kunnen zijn op het gemeentebestuur van Leeuwarden, zij het dat, anders dan in Bloemendaal, de burgemeester van Leeuwarden niet het slachtoffer van een onterechte integriteitsmelding is, maar dader.

Voor de volledigheid heb ik het artikel van de heer Klok bijgevoegd (bijlage 1).

Met het onterechte en dubieuze integriteitsonderzoek tegen het raadslid van Lijst058 heeft de bestuurscultuur in Leeuwarden zijn lelijkste gezicht getoond. Met instemming van de raad hebben de burgemeester en de griffier zich ongestoord en ongecontroleerd kunnen misdragen ten koste van een democratisch gekozen raadslid.

Hoe verzielt de Leeuwarder bestuurscultuur is, kan worden opgemaakt uit onderstaande reconstructie van het handelen van het presidium van de gemeenteraad van Leeuwarden in het integriteitsonderzoek tegen [REDACTED]. Het blijkt dat het presidium niet alleen medeverantwoordelijk is voor dit onderzoek maar ook willens en wetens heeft samengespannen met de burgemeester in de onrechtvaardige en oneerlijke behandeling van [REDACTED].

De aanleiding om nog eens in te zoomen op de betrokkenheid van de raad bij het integriteitsonderzoek tegen [REDACTED], is een opmerking van mevrouw [REDACTED], voorzitter van de Werkgeverscommissie van de gemeenteraad van Leeuwarden.

Op 14 maart 2023 heb ik mevrouw [REDACTED] in haar hoedanigheid van voorzitter van de werkgeverscommissie van de gemeenteraad van Leeuwarden, geïnformeerd over de ernstige vermoedens van disciplinair verwijtbaar gedrag van de griffier van uw raad in het integriteitsonderzoek tegen het raadslid van Lijst058 [REDACTED] (bijlage 2).

Met haar reactie van 28 maart 2023 heeft mevrouw [REDACTED] mij laten weten dat zij en de leden van Werkgeverscommissie geen enkele reden hebben om te twijfelen aan de integriteit van de griffier. Zij beweert dat *“de raad van begin af aan volgens het afgesproken protocol geïnformeerd is over deze situatie”* waarmee zij, naar ik aanneem, het integriteitsonderzoek tegen het raadslid van Lijst058 [REDACTED] bedoelt (bijlage 3).

De bewering van mevrouw [REDACTED] die zij heeft gedaan als voorzitter van de werkgeverscommissie is opmerkelijk en niet zonder betekenis.

Mevrouw [REDACTED] is als lid van de fractie van de PvdA tevens vicevoorzitter van de raad, voorzitter van het presidium van de raad en voorzitter van de agendacommissie van de raad.

Zij heeft haar bewering weloverwogen gedaan, in die zin dat zij daarover niet alleen overleg heeft gevoerd met de andere leden van Werkgeverscommissie, maar ook met de griffier van de raad ofwel degene tegen wie de verdenking van disciplinair verwijtbaar gedrag is gericht (bijlage 4).

Als de bewering van mevrouw [REDACTED] juist is en de *“de raad van begin af aan volgens het afgesproken protocol geïnformeerd is over deze situatie”*, rijst de vraag hoe het dan komt dat de kwestie [REDACTED], die zijn oorsprong heeft gevonden in een door de gemeentesecretaris en griffier geconstrueerde verdachtmaking van een integriteitsschending, zo heeft kunnen escaleren en hoe het heeft gekund dat de burgemeester en griffier zich ongecontroleerd en zonder dat hen door de raad een strobreed in de weg is gelegd, hebben kunnen misdragen ten koste van een democratisch gekozen raadslid.

De bewering van mevrouw [REDACTED] staat dan ook haaks op de eerdere constatering dat de gemeenteraad van Leeuwarden ernstig tekort is geschoten in de controle op het handelen van de burgemeester en de griffier in het integriteitsonderzoek tegen [REDACTED].

Om het waarheidsgehalte van de bewering van mevrouw [REDACTED] te kunnen beoordelen, heb ik met een beroep op de Wet open overheid informatie over de

betrokkenheid van de raad in het integriteitsonderzoek tegen het raadslid van Lijst058 [REDACTED], opgevraagd en verkregen.

Ik sluit daarbij aan op de toelichting bij de aan uw raad gezonden klacht d.d. 2 januari 2022 tegen de burgemeester van Leeuwarden en de griffier van de gemeenteraad, wegens vooringenomenheid en onzorgvuldigheid in het integriteitsonderzoek tegen het voormalig raadslid van Lijst058 [REDACTED], die ik voor de volledigheid heb bijgevoegd (bijlage 5, zie ook bijlage 18).

In de avond van 10 oktober 2019 heeft de burgemeester in de vergadering van het presidium van de raad medegedeeld *“dat er naar zijn mening voldoende reden was om, conform het betreffende protocol, na het vooronderzoek een onderzoek naar de geconstateerde feiten te laten uitvoeren”*.

Wat de geconstateerde feiten waren valt niet na te gaan.

De gemeentesecretaris en de griffier hadden de burgemeester gemeld dat het raadslid van Lijst058 [REDACTED] zich niet integer had gedragen, maar een rapportage van hen, aan de hand waarvan de aard en de ernst van de vermeende integriteitsschending zou kunnen worden beoordeeld, ontbrak omdat die niet was gemaakt.

Ook heeft de burgemeester geen verslag overgelegd van het gesprek dat hij en de griffier met mevrouw [REDACTED] hadden gehad ofwel het verslag van het vooronderzoek.

Dat was niet gemaakt.

En de burgemeester had ook nog geen onderzoeksopdracht voor het vervolgonderzoek geformuleerd.

Kortom, er was geen enkele inbreng van de burgemeester en griffier in het presidium van controleerbare feiten, omstandigheden en verdenkingen.

Desondanks hebben de leden van het presidium ingestemd met een extern integriteitsonderzoek tegen het raadslid van Lijst058 [REDACTED], met alle risico's en consequenties van dien.

Of dit impliciet of expliciet is gebeurd en of iemand bezwaar heeft gemaakt of de vraag heeft gesteld wat dan niet integer was aan het handelen van [REDACTED] en vanwaar de tijdsdruk, valt niet na te gaan.

De griffier heeft, in strijd met artikel 5 van de instructie voor de griffier gemeente Leeuwarden 2014, verzuimd een verslag van deze vergadering van het presidium te maken.

De fractievoorzitter van Lijst058 was niet bij de vergadering aanwezig maar is naderhand door de burgemeester geïnformeerd over de vervolgstappen.

N.B.: De burgemeester licht een tip van de sluier op in zijn bijdrage van 19 juni 2020 aan een masterscriptie van de Publieke Sector Universiteit Leiden met als titel *“De burgemeester als hoeder van de integriteit? Een onderzoek naar de positie van de burgemeester in het lokale integriteitssysteem”* waarover ik de raad met mijn brief van 8 november 2021 heb geïnformeerd (bijlage 6):

De burgemeester van Leeuwarden geeft ook aan te maken te hebben gehad met een verschil van inzicht tussen hemzelf en een aantal raadsleden. Dit verschil kwam aan het licht naar aanleiding van integriteitsincident in de gemeente, waarbij vertrouwelijke informatie via een raadslid gelekt was naar een wederpartij van de gemeente in een rechtszaak. Het viel de burgemeester bij het bespreken van het voorval op dat er onder bepaalde raadsleden ietwat losjes werd aangekeken tegen de gedragscode, met daarbij ook het sentiment

dat hetgeen was voorgevallen “toch moest kunnen”. De burgemeester geeft aan dat het incident door raadsleden ook vrij snel werd afgedaan als een individuele kwestie, ondanks dat de burgemeester probeerde te wijzen op het algeheel belang van zorgvuldige omgang met informatie en de afspraken zoals deze zijn vastgelegd in de gedragscode. De burgemeester heeft nadrukkelijk aangegeven dat de afspraken in de code helder zijn, met daarbij de opmerking dat hij geen ‘ingroeimodel’ zou accepteren wat betreft de omgang met deze regels. Toch geeft de burgemeester zelf ook aan dat het lekken van informatie als integriteitsovertreding wel een ‘ingewikkelde’ is. Puur door de ernst van dit specifieke geval kwam er een integriteitsonderzoek, waar de burgemeester aangeeft dat dit normaal niet zou gebeuren.

Uit het feit dat een dag later al Capra Advocaten te Zwolle als onderzoeksbureau wordt ingeschakeld voor het vervolgonderzoek, kan worden geconcludeerd dat de burgemeester en de griffier er vanuit zijn gegaan daarvoor groen licht te hebben gekregen van het presidium.

Mevrouw [REDACTED] was als vicevoorzitter van de raad en voorzitter van het presidium bij deze vergadering aanwezig. Haar instemming met het vervolgonderzoek betekende ook dat zij als voorzitter van de Werkgeverscommissie de griffier impliciet toestemming verleende om werkzaamheden uit te oefenen voor de burgemeester in diens hoedanigheid van bestuursorgaan belast met de zorg voor de bestuurlijke integriteit. Een dienstverleningsovereenkomst, noodzakelijk vanuit de optiek van functiescheiding in het kader van de dualisering van het gemeentebestuur maar ook bedoeld voor goed werkgeverschap, is nimmer opgesteld. Dat betekent dat vanaf dat moment de griffier rechtstreeks zijn opdrachten zou ontvangen van de burgemeester in diens hoedanigheid van portefeuillehouder bestuurlijke integriteit en niet in diens hoedanigheid van voorzitter van de raad. Dat betekent ook, dat vanaf dat moment de gemeenteraad de bestuurlijke verantwoordelijkheid zou dragen voor het handelen van de griffier in het integriteitsonderzoek tegen [REDACTED].

N.B.: In de toelichting op artikel 2 van de Verordening Wetgeverscommissie ex artikel 83 Gemeentewet van de gemeente Leeuwarden valt onder meer te lezen:

“De burgemeester is wel lid van het college en hij stuurt dus rechtstreeks de secretaris aan, maar niet de griffier. De griffier is niet aan hem ondergeschikt. De burgemeester is echter wel technisch voorzitter van de raad en zal in die hoedanigheid vaak een beroep doen op de griffier”.

Op 29 november 2019 worden de leden van het presidium door de griffier uitgenodigd voor een vergadering op 4 december 2019.

Het vervolgonderzoek is dan afgerond.

Met de uitnodiging ontvangen zij het definitieve rapport van de onderzoekster van Capra Advocaten, zonder de bijlagen, met de opmerking dat het rapport strikt vertrouwelijk is en later, geanonimiseerd, aan de raad zal worden aangeboden.

Op 3 december 2019 ontvangt mevrouw [REDACTED], vicevoorzitter van de raad en voorzitter van het presidium, een e-mail van de griffier:

“Hoi, dit is de tekst van de oplegger als het stuk naar de raad gaat. Inhoudelijk zijn Sybrand en ik het eens over dit stuk. Moet nog wel opgeleukt, opmaak e.d. Er is inmiddels een belafsprak met Capra morgenochtend. Ik houd je wel op de hoogte”.

Mevrouw [REDACTED] kan in de concept oplegger lezen dat de burgemeester voornemens is de pers te informeren over zijn conclusies uit het onderzoek voordat die aan [REDACTED] bekend zijn gemaakt en voordat de kwestie in de raad zal worden besproken.

Zij weet dan al dat [REDACTED], zonder dat zij zich heeft kunnen verdedigen, aan de openbare schandpaal zal worden genageld, maar doet niets om dat te voorkomen.

De griffier had eerder een concepttekst van de oplegger opgesteld en die op 29 november 2019 aan de burgemeester voorgelegd (bijlage 7).

Op 2 december 2019 schrijft de burgemeester aan de griffier: *“Hierbij de aangepaste oplegger. Kijk er maar weer kritisch naar”* (bijlage 8).

Vergelijking van het concept van de griffier met de uiteindelijke aanbiedingsbrief van 5 december 2019 leert dat de burgemeester een aantal wijzigingen op het concept heeft doorgevoerd.

Hij laat daarin opnemen dat hij van mening is dat de handhaving van de integriteit het meest gediend is met de openbaarmaking van het rapport (bijlage 9).

NB: In de eerder genoemde scriptie “De burgemeester als hoeder van de integriteit? Een onderzoek naar de positie van de burgemeester in het lokale integriteitssysteem” laat de burgemeester het volgende optekenen:

De burgemeester van Leeuwarden benoemt het zelf lastig te hebben ervaren dat door de bestaande procedure rondom integriteitsincidenten er redelijk snel in de openbaarheid getreden moest worden. De burgemeester stelt –gelet op de kwetsbaarheid– zich meermaals te hebben afgevraagd of het niet beter zou zijn geweest om de zaak klein te houden (Sic!)

Veelzeggend is de reactie van de griffier als die schrijft: *“Gezien. Ik begrijp de aanpassingen en kan er prima mee uit de voeten. De vraag of uw raad wel kan als de voorzitter van de raad zich tot de raad richt ben ik nog niet over uit. Alhoewel niet dringend en relevant voor de inhoud vind ik het wel een mooie vraag. De meningen verschillen daarover. Ik ga er eens met een echt deskundige over doorpraten. Gr.”.*

De griffier verkeert tot op dat moment nog in de veronderstelling dat hij dienstbaar is aan de burgemeester in diens hoedanigheid van voorzitter van de raad.

Hij realiseert zich niet dat de burgemeester handelt als portefeuillehouder bestuurlijke integriteit en niet als voorzitter van de raad.

Het wil kennelijk maar moeilijk tot de griffier doordringen dat hij zich in een spagaat bevindt en de burgemeester hem gebruikt en hij zich laat gebruiken als zijn kabinetschef of persoonlijk secretaris.

Op 4 december 2019 vindt een vergadering van het presidium plaats waarin het onderzoeksrapport van Capra Advocaten wordt besproken.

Aangenomen kan worden dat het concept van de begeleidende brief van de burgemeester aan de raad van 5 december 2019, de zogenaamde oplegger die mevrouw [REDACTED] eerder had ontvangen, is besproken en dat de leden van het presidium hebben ingestemd met de conclusies van de burgemeester.

Dat betekent dat zij ook hebben ingestemd met diens voornemen het onderzoeksrapport samen met zijn conclusies naar buiten te brengen alvorens die met [REDACTED] en de raad zijn besproken.

Ondanks dat de leden van het presidium gedurende vier dagen de tijd hebben gehad het onderzoeksrapport te bestuderen, is het kennelijk niemand opgevallen dat de conclusies van de burgemeester niet waren te herleiden tot de resultaten van het onderzoek.

Deze hebben [REDACTED] namelijk vrijgepleit van een integriteitsschending. Ook is het kennelijk niemand opgevallen dat de burgemeester heeft verzuimd [REDACTED] het recht van wederhoor op zijn conclusies te geven alvorens die aan de pers te geven.

In de middag van 5 december 2019 tussen 14.06 en 15.16 uur vindt e-mailverkeer plaats tussen de adjunct-griffier [REDACTED], de persvoorlichting van de gemeente en [REDACTED] over een concept persverklaring van de laatste. [REDACTED] heeft dan nog niet de begeleidende brief van de burgemeester met diens conclusies uit het onderzoek ontvangen.

Die wordt pas om 17.04 uur aan de raadsleden en dus ook aan haar verzonden.

Ondanks dat de griffier de adjunct-griffier [REDACTED] had aangewezen om de persoonlijke belangen van [REDACTED] als raadslid te dienen omdat hij wegens tegenstrijdige belangen als onderzoeker daarin niet kon voorzien, deelt zij de correspondentie met de griffier.

Zij schrijft hem:

“Hierbij een aanzet voor een verklaring van [REDACTED]. Is kort maar ik kan er niet veel meer van maken zonder heel veel te zeggen. [REDACTED] zou evt zelf nog kleur kunnen geven maar ik denk niet dat we dat moeten aanraden. Graag reactie. Gr.”.

[REDACTED] laat in de persverklaring de volgende passage opnemen:

“Zowel ik, als de fractie, en ook de gemeente Leeuwarden, zullen stappen moeten nemen om dit soort problematiek in de toekomst te voorkomen. Ik verwacht dat het rapport over niet al te lange tijd in de gemeenteraad wordt besproken. Nadat een datum bekend is zal ik mijn verklaring nader toelichten. Voor nu onthoud ik mij van verder commentaar”.

Op 5 december 2019 om 15.31 uur, nog voor het definitieve persbericht is verzonden, stuurt een onbekend gebleven lid van het presidium een whatsappbericht naar de andere leden van het presidium:

“@all is er al een planning bekend voor het naar buiten brengen van het nieuws? Het nadert het heerlijk avondje voor velen, wanneer het dan komt kunnen we daar rekening mee houden”.

Om 15.43 wordt het definitieve persbericht door een onbekend gebleven persoon aan een eveneens onbekend gebleven persoon gezonden in afschrift aan de burgemeester en de griffier.

“Hierbij het definitieve persbericht. Kun jij of ZWARTGEMAAKT ervoor zorgen dat het vanmiddag (met rapport en bijlagen en reactie van [REDACTED]) wordt verstuurd?”

NB: Bij de bijlagen bij het rapport die aan de pers zijn gezonden bevindt zich onder nummer 16 de e-mail van [REDACTED] van 13 mei 2019 waarvan het doorsturen aan Split-Vision de aanleiding voor het integriteitsonderzoek is geweest en waarop op 18 december 2019 geheimhouding zal worden gelegd!

Op 5 december 2019 om 17.04 uur ontvangen alle raadsleden de rapportage van Capra Advocaten met de aanbiedingsbrief van de burgemeester over de uitkomsten van het integriteitsonderzoek.

Uit de e-mail van de griffier kan worden opgemaakt dat, anders dan de pers, de raadsleden de bijlagen bij het rapport nog steeds niet ordentelijk hebben ontvangen. *“Gebleken is dat de stukken, met name de bijlage van 24MB in de vorige mail niet goed leesbaar of slecht te openen zijn. Mijn advies is deze mail te verwijderen. U ontvangt later een nieuwe lijst met bijlagen.”*

Op 6 december 2019 beschikken de raadsleden nog steeds niet over de bijlagen bij het onderzoeksrapport.

De griffier schrijft: *“Zoals eerder gezegd zullen op een later tijdstip de stukken toegevoegd worden waarop geheimhouding wordt opgelegd”.*

Op 9 december 2019 schrijft de griffier een e-mail aan de burgemeester:

*“Sybrand,
Ik heb inmiddels [REDACTED] gesproken. Volgens mij kunnen wij vaststellen dat het rustig is in de media. Ik gok er op dat dit zo blijft. Het lijkt mij goed dat we streven naar afhandeling in de raad op 18/12. Als we wachten tot januari bouwt zich opnieuw spanning op. [REDACTED] wil ten overstaan van de raad een verklaring voorlezen. Als dat fysiek niet lukt, en die kans is er door een ingreep daags voor die raad, dan is zij ook akkoord met het voorlezen van die verklaring door bijvoorbeeld de vicevoorzitter of de griffier. Alhoewel ik dat niet heel zeker weet heb ik niet het gevoel dat er nog stevige politieke reacties zullen komen. Als we hier op koersen is mijn voorstel dit woensdag in het presidium te bespreken.
Wat blijft is wel een wat raar gevoel dat we het dan mogelijk afhandelen in een vergadering waarin noch [REDACTED] noch de fractievoorzitter er bij is.
Gr. Frans”*

Waarop de burgemeester antwoordt:

“Eens met je mail. Ook maar eens aftasten in het presidium”

Op 10 december 2019 stuurt de voorzitter van het presidium een whatsappbericht aan de leden van het presidium: *“Er is een presidium gepland om te bespreken op welke wijze de raad de verdere afhandeling van het Capra rapport wil aanpakken. Morgen 11 december om 17.15 uur”.*

De griffier volgt met een e-mail aan de leden van het presidium en meldt dat drie fractievoorzitters verhinderd zijn.

“Het voorstel is om u zo mogelijk te laten vervangen, omdat het belangrijk is dat de bespreking over het vervolg van het Capra rapport door kan gaan”

Dezelfde dag nog ontvangen de leden van de raad van de burgemeester een concept besluit tot geheimhouding op een aantal bijlagen bij het onderzoeksrapport van Capra Advocaten voor de eerstvolgende vergadering van de raad op 18 december 2019.

De raadsleden hebben die dan nog steeds niet ontvangen.

In het concept besluit kunnen de raadsleden lezen dat de burgemeester voornemens is om geheimhouding op te leggen op grond van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, niet alleen op de verklaringen die hij en de griffier hebben afgelegd tegenover de onderzoekster van Capra Advocaten, maar ook op zowel het verslag van het gesprek van [REDACTED] met de burgemeester en griffier op 10 oktober 2019 als haar verklaring tegenover de onderzoekster van Capra Advocaten. Daarmee wordt [REDACTED] de mogelijk onthouden haar eigen verklaringen in te brengen in een openbaar raadsdebat en onttrekken de burgemeester en griffier zich aan een openbare verantwoording van hun handelen.

Op 18 december 2019 stuurt de burgemeester een e-mail aan de griffier waarin hij reageert op een concepttekst van de griffier over de uitkomsten van het integriteitsonderzoek.

Omdat in dit bericht de objectieve onderdelen kennelijk zijn verweven met de persoonlijke beleidsopvatting van de burgemeester, is het niet vrijgegeven.

In de raadsvergadering van 18 december 2019 stemmen de raadsleden, in afwezigheid van [REDACTED], unaniem in met het voorstel tot geheimhouding. De fractievoorzitter van Lijst058 stemt mee en legt daarmee ook geheimhouding op zijn eigen verklaring tegenover de onderzoekster van Capra Advocaten.

In dezelfde vergadering, voorgezeten door de burgemeester, leest mevrouw [REDACTED] als vicevoorzitter van de raad een verklaring van [REDACTED] voor. Het is de eerste keer dat [REDACTED] in een raadsdebat de mogelijkheid heeft te reageren op de conclusies van de burgemeester uit het onderzoeksrapport van Capra Advocaten.

Zij erkent onbewust en onbedoeld een e-mail te hebben gedeeld met het bedrijf Split~Vision, maar zij vraagt zich af waarom dat heeft dat moeten leiden tot een integriteitsonderzoek dat ook nog eens erg onzorgvuldig is geweest.

Zij schrijft onder meer:

“Terugkomend op het voorval met de griffie na het onderzoek, en de aanloop naar het onderzoek ga ik nu de vraag van burgemeester Buma beantwoorden welke hij mij onlangs telefonisch heeft gesteld: “Ja, burgemeester Buma, ik wil graag dat er een integriteitsonderzoek wordt ingesteld naar het handelen van de griffie in deze zaak én dat er een integriteitsonderzoek wordt ingesteld naar het handelen van de verantwoordelijke portefeuillehouder.

Daarnaast verwacht ik van u, burgemeester Buma, om een onderzoek in te stellen met als doel om te inventariseren of het nog mogelijk is om als volksvertegenwoordiging onze controlerende taak te kunnen uitvoeren.

Dit omdat mij nu gebleken is dat er geenszins sprake is van transparante en openbare communicatie vanuit de ambtelijke dienst. Mijn vertrouwen is beschadigd door het handelen van het college B&W en de ambtelijke dienst, en ik verwacht dat een aantal van mijn collega's dezelfde twijfel ervaren na het horen van mijn verklaring.

Tot slot wat ik u, raadsleden, maar ook het college wil meegeven zijn de volgende vragen:

Worden wij, als volksvertegenwoordiging, wel voorzien van eerlijke, openbare en transparante informatie?

Kunnen we hiervan op aan? Kunnen wij onze taak nog uitvoeren indien dit niet zo is?

Mogen wij als raadsleden kritisch zijn richting de ambtelijke dienst zonder geconfronteerd te worden met een zeer belastend en mogelijk schadelijk onderzoek naar ons handelen?

In welke informatie die wij de afgelopen 2 jaar hebben gekregen kunnen wij ook deze hiaten in beantwoording vinden? Heeft u wel vaker het gevoel gehad dat de beantwoording niet strookt met andere informatiebronnen?

Kan het zo zijn dat de ambtelijke dienst twee of meer verschillende antwoorden geeft? Ik geef u deze vragen mee ter overpeinzing. Het enige wat ik van u verlang is dat u gaat na- denken en zelf een conclusie gaat trekken."

De volledige verklaring van [REDACTED] is bijgevoegd (bijlage 10). Een woordelijke transcriptie van de raadsvergadering van 18 december 2019 is eveneens bijgevoegd (bijlage 11).

Op 19 december 2019 om 16.27 uur stuurt de griffier een e-mail aan de medewerkers van de griffie, in afschrift aan de burgemeester, met als onderwerp:

RE: MEMO opdracht tot (integriteits)onderzoek raadslid

"Collegae

*Ik heb [REDACTED] gesproken. Hij wil wel een advies geven. Ik heb hem de stukken gestuurd inclusief het memo zoals we dat vanmorgen hebben besproken. Ik heb hem ook kort de gekozen lijn voorgehouden. Zijn reactie was dat we in de goede richting werken en denken. Hij gaat zijn reactie in een notitie neerleggen. Mijn dank voor alle inspanningen tot nu toe,
Groet, Frans"*

N.B.: [REDACTED] is hoogleraar bestuurskunde te Groningen, verbonden aan Pro Facto, instituut voor onderzoek en advies naar het versterken van (de organisatie binnen) het publieke domein en de instrumenten en werkwijzen daarbinnen.

Dezelfde dag, om 17.13 uur schrijft de griffier aan de onderzoekster van Capra Advocaten:

"Dag, Op de valreep voor het kerstreces nog een aanvullende vraag over het onderzoeksrapport. Bij een aantal fracties leeft de vraag of er geen aanvullend onderzoek mogelijk/wenselijk is, naar het handelen van de fractievoorzitter van lijst 058, dit naar aanleiding van het rapport dat nu voorligt.

Zou jij daar je licht eens over kunnen laten schijnen?

Groet, Frans

Onbekend is óf en zo ja welke fractievoorzitters deze vraag achter de rug om van de fractievoorzitter van Lijst058 hebben gesteld en bij welke gelegenheid.

Het vermoeden is dat de vraag van de burgemeester afkomstig was omdat de griffier op 20 december 2019 aan alleen de burgemeester schrijft:

"Hoi, reactie van [REDACTED] op de nog openstaande vraag. Gr. "

"Beste Frans,

Hierbij, zoals zojuist telefonisch toegezegd, mijn reactie op je onderstaande bericht ten behoeve van het informeren van de gemeenteraad.

Veel sterkte en succes met het vervolg.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

De onderzoekster van Capra Advocaten had geschreven:

“Voor het doen van een onderzoek is het noodzakelijk dat sprake is van een integriteitsschending. De vraag die derhalve beantwoord moet worden is of van een dergelijk vermoeden jegens [REDACTED], fractievoorzitter van Lijst058 sprake is op basis van de onderzoeksrapportage betreffende mevrouw [REDACTED]. Ter beantwoording van uw vraag heb ik het rapport nogmaals bestudeerd. Uit het rapport en in het bijzonder de verklaringen van ZWARTGEMAAKT komen onvoldoende aanknopingspunten naar voren om van een vermoeden van een integriteitsschending te kunnen spreken. Ik zie dan ook geen aanleiding om daar nader onderzoek naar te verrichten.”

Op zondag, 5 januari 2020 om 20.20 uur ontvangt de griffier een e-mail van [REDACTED] die hij meteen doorstuurt aan de burgemeester:

“Hoi, hierbij het advies van [REDACTED]. Gr.”

[REDACTED] schrijft:

“Dag Frans, Bijgevoegd mijn advies. Dat luidt, kortweg, dat het de raad is die dient te reageren op alle vragen en suggesties van mw. [REDACTED]. Bij vragen en/of een verzoek om nadere toelichting weet je me te vinden. En uiteraard: de beste wensen voor 2020! Het raadsjaar is in Leeuwarden al weer in stijl van start gegaan begrijp ik. Gr. [REDACTED].”

In zijn advies concludeert [REDACTED] dat drie vragen aan de orde zijn:

- 1. vragen aan de raad over zijn informatiepositie; is de raad van oordeel dat die informatiepositie voldoet aan de te stellen eisen, waarbij genoemd worden ‘eerlijke, openbare en transparante informatie’?*
- 2. een vraag over het instellen van een onderzoek naar de integriteit van het handelen van de griffie;*
- 3. een vraag over het instellen van een onderzoek naar de integriteit van het handelen van de portefeuillehouder.*

Hij schrijft:

“De eerste vraag is een vraag aan de gemeenteraad en daarop dient de gemeenteraad te reageren. Er staan de raad daarbij meerdere bevoegdheden ter beschikking. Een lid van de raad kan mondelinge of schriftelijke vragen stellen aan het college ex art. 155 lid 1 Gemeentewet. Ook kan een raadslid toestemming van de raad vragen tot het houden van een interpellatie ex art. 155 lid 2 Gemeentewet. Een bevoegdheid die de raad daarnaast ter beschikking staat is het instellen van een onderzoek ex art. 155 a-f Gemeentewet, een raadsenquête. Uiteraard staat het de raad geheel vrij om te beoordelen of wel of niet sprake is van de noodzaak tot uitvoering van het door mw. [REDACTED] gewenste onderzoek.

De tweede vraag gaat over een door mw. [REDACTED] gewenst onderzoek naar de integriteit van het handelen van de griffie. Aangenomen mag worden dat mw. [REDACTED] hier doelt op een onderzoek naar de griffier, immers hij is degene die verantwoordelijk kan worden gehouden voor het handelen van de griffie. Voor de uitoefening van het dagelijkse werkgeverschap van de griffier heeft de raad een werkgeverscommissie ex art. 83 Gemeentewet in het leven geroepen. Het ligt voor de hand dat deze werkgeverscommissie een besluit over de wenselijkheid van het uitvoeren van een

onderzoek naar de integriteit van het handelen van de griffie voorbereidt en dat het besluit daarover door de gemeenteraad zelf wordt genomen.

*Met de **derde vraag** bedoelt mw. [REDACTED] dat onderzoek moet worden uitgevoerd naar de integriteit van het handelen van de burgemeester. Hij is immers de portefeuillehouder die verantwoordelijk is voor bestuurlijke integriteit en die in die hoedanigheid opdracht heeft gegeven tot de uitvoering van het onderzoek door Capra advocaten. De vraag is wie dient te beslissen over de wenselijkheid van het uitvoeren van een onderzoek naar het handelen van de burgemeester. Het ligt niet voor de hand dat dit de burgemeester zelf kan zijn; immers dan beoordeelt hij zijn eigen handelen. Omdat het hier het handelen in een kwestie rond een raadslid betreft is het de gemeenteraad die dient te beslissen over de wenselijkheid van het uitvoeren van een onderzoek naar het handelen van de burgemeester in deze zaak. De raad zou daarbij een beroep kunnen doen op een ondersteunende rol van de Commissaris van de Koning ex art. 182 lid 1 sub c Provinciewet (“Het adviseren en bemiddelen bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen in een gemeente en wanneer de bestuurlijke integriteit van een gemeente in het geding is”).*

Mijn conclusie is dus dat het uiteindelijk de gemeenteraad is die op alle door mw. [REDACTED] gestelde vragen en gegeven suggesties een reactie dient te geven. Uiteraard is het aan de raad zelf hoe die reactie wordt voorbereid. Het is niet ondenkbaar dat de werkgeverscommissie van de raad en het presidium daarbij een rol krijgen; ook inschakeling van de CdK kan, maar lijkt in dit geval wel een zwaar middel.”

Het volledige advies van [REDACTED] is bijgevoegd (bijlage 12).

Op 8 januari 2020 schrijft de griffier aan de leden van het presidium:

Beste mensen,

U heeft via de app een melding gekregen over een extra bijeenkomst van het presidium op 15 januari van 17.00 tot uiterlijk 18.00 uur. Locatie: Nieuwe Zaal. Deze bijeenkomst heeft één agendapunt nl.: De vraag hoe de raad een vervolg wil geven aan de raadsvergadering van 18 december vorig jaar. In deze vergadering is door de vicevoorzitter een verklaring voorgelezen van Mevrouw [REDACTED]. In de concept-besluitenlijst staat hierover het volgende genoteerd:

Na voorlezing van de verklaring van raadslid [REDACTED] door de vicevoorzitter van de raad mw. [REDACTED], wordt besloten het rapport te bespreken in aanwezigheid van raadslid [REDACTED]. Rapport wordt dan opnieuw geagendeerd.

In de verklaring van mevrouw [REDACTED] wordt de raad o.a. gevraagd verschillende (integriteits-) onderzoeken te doen. We hebben inmiddels een externe deskundige, [REDACTED], advies gevraagd. Dit advies sluiten we bij deze mail bij, zodat u daar alvast kennis van kunt nemen. Met vriendelijke groet,

Mede namens ZWARTGEMAAKT (vermoedelijk [REDACTED]),

Drs. F. (Frans) van der Heide | Griffier Afdeling Griffie

Op 15 januari 2020 stuurt de griffier een e-mail met een concepttekst voor het presidium aan de burgemeester, de vicevoorzitter van de raad tevens voorzitter van het presidium en de adjunct-griffier.

Dit bericht is niet openbaar gemaakt omdat op grond van artikel 3 van het Reglement van Orde gemeente Leeuwarden vergaderingen en verslaglegging van het presidium niet openbaar zijn.

Diezelfde dag vindt van 17.00 uur tot 18.00 uur de extra vergadering van het presidium plaats.

Omdat mevrouw [REDACTED] de volgende dag een e-mail van de griffier ontvangt met een terugkoppeling van het besprokene in de vergadering van het presidium, kan worden aangenomen dat ze als voorzitter van het presidium niet aanwezig was bij deze vergadering.

Deze e-mail is niet vrijgegeven omdat het persoonlijke beleidsopvattingen van de griffier bevat.

[REDACTED] ontvangt op 16 januari 2020 van de griffier een e-mail, in afschrift aan de leden van het presidium, met als onderwerp: *Bericht van het presidium*

Geachte mevrouw [REDACTED], beste [REDACTED],

Op 15 januari hebben we in het presidium gesproken over de vraag hoe de raad een vervolg wil geven aan de raadsvergadering van 18 december vorig jaar. In deze vergadering is het onderzoeksrapport van Capra aan de orde geweest. In dat rapport wordt verslag gedaan van het onderzoek naar uw handelen inzake de kwestie Split Vision . Dit debat is afgebroken nadat de vicevoorzitter van de raad uw verklaring over dit rapport heeft voorgelezen. Uw verklaring heeft zoveel vragen opgeroepen dat de raad het debat niet zonder uw aanwezigheid verder heeft willen voeren. In het presidium is vastgesteld dat dit debat op een redelijke termijn een vervolg moet krijgen zodat de raad kan besluiten over de vragen die in uw verklaring naar voren zijn gebracht. Besloten is dit vervolgdebat te agenderen op 12 februari a.s. Voor het geval u op die datum niet aanwezig kunt zijn is 26 februari als alternatieve datum vastgesteld. Als u 12 februari niet aanwezig kunt zijn wilt u dat dan voor woensdag 5 februari melden bij de griffier? Als u vooraf nog contact wilt over hetgeen in het presidium is besproken of anderszins dan kunt u contact opnemen met de vicevoorzitter van de raad.

Met vriendelijk groet, Namens het presidium,

Frans van der Heide, secretaris,

De griffier rept met geen woord over het advies dat [REDACTED] van Pro Facto heeft uitgebracht.

[REDACTED], op dat moment nog steeds raadslid, heeft dit advies nimmer ontvangen. Vermoedelijk is in de vergadering van het presidium van 15 januari 2020 besloten om het advies [REDACTED] achter te houden en niet te delen met de overige raadsleden.

Op 12 februari 2020 stuurt de griffier een whatsappbericht aan de leden van het presidium met de mededeling: *“u heeft van mij een mail ontvangen”*.

Dit e-mailbericht is niet vrijgegeven maar betreft vermoedelijk de agenda voor de eerstvolgende raadsvergadering die staat gepland op 26 februari 2020.

Het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Leeuwarden schrijft namelijk voor, dat de agendacommissie minimaal 10 dagen voor de vergaderdatum de agenda vaststelt en publiceert.

Op de agenda voor de raadsvergadering van 26 februari 2020 zijn onder 3.1.

Rapportage n.a.v. onderzoek naar een mogelijke integriteitsschending het onderzoeksrapport van Capra Advocaten, de begeleidende brief van de burgemeester van 5 december 2019 over de uitkomsten van het integriteitsonderzoek, het raadsbesluit geheimhouding en de verklaring van [REDACTED] als bespreekstukken geagendeerd.

Het advies van [REDACTED] over de beantwoording van de vragen die [REDACTED] heeft gesteld en haar verzoek een integriteitsonderzoek in te stellen tegen de griffier en de burgemeester, ontbreekt op de agenda.

Mevrouw [REDACTED] heeft als voorzitter van de agendacommissie in overleg met het presidium kennelijk besloten om het advies van [REDACTED] niet voor bespreking te agenderen, daarmee de raad dit advies te onthouden en het daarmee aan het openbare debat te onttrekken.

De indruk bestaat dat het presidium een onderzoek zoals [REDACTED] had voorgesteld, niet nodig achtte omdat men het vooroordeel al klaar had.

Daarbij zou een dergelijk onderzoek ook een onwelgevallig licht kunnen werpen op de rol van het presidium in het onderzoek tegen [REDACTED].

Op 24 februari 2020 maakt [REDACTED] bekend dat zij haar zetel als raadslid van Lijst058 met ingang van 1 maart 2020 ter beschikking stelt.

Ondanks het eerdere *“wat raar gevoel dat we het dan mogelijk afhandelen in een vergadering waarin noch [REDACTED] noch de fractievoorzitter er bij is”* stuurt de griffier op 25 februari 2020 een e-mail aan de burgemeester over het vertrek van [REDACTED] met het advies om de raadsvergadering van 26 februari 2020 zonder [REDACTED] te laten doorgaan.

Het bericht is niet vrijgegeven omdat de mail kennelijk persoonlijke beleidsopvattingen bevat en grotendeels uit opmerkingen, conclusies, visies, standpunten en overwegingen bestaat.

Het voornemen om de vergadering zonder [REDACTED] door te laten gaan is in ieder geval in strijd met het besluit van de gemeenteraad van 18 december 2019, te weten: *Na voorlezing van de verklaring van raadslid [REDACTED] door de vicevoorzitter van de raad mw. [REDACTED], wordt besloten het rapport te bespreken in aanwezigheid van raadslid [REDACTED]. Rapport wordt dan opnieuw geagendeerd.*

Op 25 februari 2020 om 19.11 uur stuurt mevrouw [REDACTED] een groeps-whatsappbericht naar de leden van het presidium:

*“Goeie collega’s, na een belronde hoe om te gaan met het bespreekpunt 3.1
.....en goed recht natuurlijk!kon ik niet bereiken en na ingesproken te hebben heeft hij nog niet gereageerd. Hopende langs deze weg voldoende te hebben geïnformeerd. Groetnis en oant moarn.”*

Aangenomen kan worden dat de e-mail van de griffier aan de burgemeester over het voorstel de raadsvergadering door te laten gaan zonder dat [REDACTED] aanwezig is, ook is gedeeld met mevrouw [REDACTED] als vicevoorzitter van de raad.

Het whatsappbericht van haar aan de leden van het presidium, bevestigt het vermoeden dat de raadsvergadering van 26 februari 2020 in onderling overleg en in overleg met de burgemeester en griffier is georkestreerd.

Het blijkt dat mevrouw [REDACTED] er mee heeft ingestemd dat niet zij als vicevoorzitter maar de burgemeester de vergadering zou voorzitten.

Ook lijkt te zijn afgesproken dat niemand zou reppen over het advies van [REDACTED] en dat niemand de burgemeester zou bevragen.

De wijze waarop de fractievoorzitters in de vergadering in eensluidendheid het woord hebben gevoerd bevestigt het vermoeden dat afgesproken is dat alle pijlen zouden worden gericht op de niet aanwezige [REDACTED] en op de fractie van Lijst058.

De teneur van de bijdragen van de fractievoorzitters was dat het een schande was hoe [REDACTED] de euvelde moed had gehad te wijzen naar de burgemeester en griffier maar ook naar de raad.

De schaamteloze bijdrage van de fractievoorzitter van het CDA [REDACTED] spande de kroon.

Hij kon het niet nalaten [REDACTED] nog een ferme trap na te geven omdat zij, volgens hem *“zulke ongefundeerde insinuaties en zeer kwalijke, schadelijke en schandelijke beschuldigen had geuit maar zich niet wil, kan of durft te verantwoorden in deze raad”*.

De enige die zich niet aan de afspraak heeft gehouden om het bestaan van het rapport van [REDACTED] te ontkennen of haar mond heeft voorbijgepraat is [REDACTED] van de Partij voor de Dieren, zij het dat ook zij niet kon nalaten [REDACTED] na te trappen.

De hele raadsvergadering is uiteindelijk niet meer dan schijnvertoning van het presidium voor de Bühne geweest, bedoeld om met het vertrek van [REDACTED] uit de raad ook een punt achter de kwestie te kunnen zetten, de kwestie definitief in de doofpot te stoppen en daarmee het eigen falen toe te dekken.

De raadsvergadering van 26 februari 2020 staat dan ook te boek als een beschamende, onfatsoenlijke en respectloze vertoning en daarmee als een dieptepunt in de gemeentelijke democratie in Leeuwarden.

Voor een woordelijk verslag van de vergadering verwijs ik naar bijlage 13.

N.B.: De toelichting op artikel 14 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Leeuwarden bevat een duiding op het voorzitterschap van de raad.
De voorzitter vervult zijn taken vanuit een kader dat gekenmerkt wordt door het besef van respect voor elkaar en het functioneren van onze lokale democratie. De rol van de voorzitter is a-politiek, als een neutrale scheidsrechter die ervoor zorgt dat de regels gevolgd worden. Onze representatieve democratie kent grote vrijheid toe aan de volksvertegenwoordigers om in bijeenkomsten van de gemeenteraad hun bijdrage te leveren, hun vragen en meningen te uiten. Die vrijheid is van grote waarde en brengt ook verplichtingen met zich mee. De omgangsvormen die in de gemeenteraad van Leeuwarden worden gevolgd getuigen van respect voor elkaar en voor de Gemeenteraad als zodanig. We luisteren naar elkaar, we laten elkander uitspreken, we spreken met elkaar en niet over elkaar. Er worden geen beledigende of onbetamelijke uitingen in een vergadering gedaan. We houden ons de vergaderorde en spreken over het geagendeerde onderwerp. De voorzitter handhaaft de vergaderorde en kan dientengevolge sprekers het woord ontnemen als daar aanleiding toe bestaat naar zijn oordeel.

Het beeld van de burgemeester als voorzitter van deze raadsvergadering, verscholen achter zijn ambtsketting, direct verantwoordelijk voor de onrechtvaardige en oneerlijke behandeling van [REDACTED] maar niet van plan daarover enige verantwoording af te leggen, die vervolgens de fractievoorzitters van de raad de ruimte biedt om op een schaamteloze en respectloze wijze zich te buiten te gaan aan het beschadigen van een democratisch gekozen collega die zich niet kan verdedigen, in de wetenschap dat dit allemaal doorgestoken kaart is geweest, illustreert de teloorgang en het failliet van de Leeuwarder democratie.

De raadsvergadering van 26 februari 2020 markeert het moment waarop door toedoen van het presidium de gemeenteraad als hoogste bestuursorgaan zich heeft gecorrumpeerd en onderworpen aan de burgemeester en sindsdien niet meer in staat kan worden geacht in onafhankelijkheid enige democratische controle uit te oefenen op de wijze waarop de burgemeester als portefeuillehouder bestuurlijke integriteit zijn wettelijke taken al of niet uitvoert.

Naar mijn mening zijn niet alleen de burgemeester en de griffier maar ook de voorzitter en de leden van het presidium door een morele ondergrens gezakt. De wijze waarop zij de belangen van een democratisch gekozen raadslid hebben miskend en geschaad en daarmee het vertrouwen in de bestuurlijke integriteit in het geding hebben gebracht, getuigt van weinig moreel besef en een gebrek aan empathie en fatsoen.

Ik ben van mening dat de voorzitter en de individuele leden van het presidium met hun gedragingen in het integriteitsonderzoek tegen [REDACTED] op een flagrante wijze als raadslid hun ambtseed c.q. verklaring en belofte hebben geschonden en de gedragscode integriteit Leden van de Gemeenteraad in de gemeente Leeuwarden 2016 hebben overtreden.

Hoezeer de leden van het presidium van de raad hun onafhankelijkheid en zorgvuldigheid hebben ingeleverd en opgehouden zijn hun controlerende taak uit te voeren, blijkt onder meer uit het volgende:

Op 26 juli 2020 heb ik, met het oog op zijn controlerende taak, de raad geïnformeerd over mijn bevindingen en conclusies met betrekking tot het integriteitsonderzoek tegen [REDACTED], in veronderstelling en verwachting de raad een dienst te bewijzen:

Geachte leden van de raad,

Bijgaand ontvang u mijn brief aan uw raad van 26 juli 2010 betreffende het integriteitsonderzoek dat de burgemeester van Leeuwarden enige tijd geleden heeft ingesteld tegen het gemeenteraadslid [REDACTED].

Ik heb ontdekt, dat dit niet heeft voldaan aan de elementaire zorgvuldigheidseisen die aan een dergelijk onderzoek worden gesteld.

De voorstelling van zaken door de burgemeester en de conclusies die hij heeft getrokken komen niet overeen met de resultaten van het onderzoek.

Er lijkt sprake te zijn geweest van integritisme ofwel het oneigenlijk gebruik van integriteit en het onderzoek is niet vrij van vooringenomenheid.

Het integriteitsonderzoek lijkt politiek gemotiveerd te zijn en bedoeld om een het college van b&w onwelgevallig raadslid te beschadigen en uit te schakelen.

De burgemeester heeft niet alleen ernstige schade toegebracht aan de integriteit en de reputatie van mevrouw [REDACTED] maar ook het aanzien van en het vertrouwen in de gemeentelijke politiek geschaad.

Ik heb ook ontdekt dat de burgemeester van Leeuwarden vermoedelijk een ambtsmisdrijf heeft gepleegd door de door u opgelegde geheimhouding op onderdelen van het onderzoek te schenden.

Dat betekent dat uw raad verplicht is hiervan aangifte te doen.

De burgemeester heeft ook de Algemene Verordening Gegevensbescherming overtreden.

Ook moeten vraagtekens worden gesteld bij de rol die de griffier van uw raad in het onderzoek heeft gespeeld.

Tenslotte zou de gang van zaken rond het onderzoek u aanleiding moeten geven om kritisch te kijken naar de wijze waarop u uw controlerende taken uitvoert ten opzichte van de burgemeester en het college van b&w.

Voor het overige verwijst ik naar de inhoud van mijn brief.

Kennelijk viel dit bericht niet in goede aarde.

Omdat ik geen enkele reactie ontving heb ik op 8 augustus 2020 bij de raad een klacht ingediend tegen de burgemeester en griffier met verwijzing naar mijn brief van 26 juli 2020.

Op 2 september 2020 schrijft de griffier een advies aan de burgemeester en naar mag worden aangenomen ook aan mevrouw [REDACTED] als voorzitter van het presidium, ten behoeve van een overleg (bijlage 14).

Hij schrijft in zijn advies onder meer dat de raad geen aanleiding ziet tot een behandeling van de klacht omdat *"de raad op basis van het advies van de burgemeester tot eigen oordeelsvorming is gekomen"*.

Het advies van de griffier resulteert in een raadsvoorstel van de vicevoorzitter van de raad mevrouw [REDACTED] voor de raadsvergadering van 22 september 2020 (bijlage 15) en een antwoordbrief (bijlage 16) die beide worden besproken in de vergadering van het presidium op 9 september 2020.

Opnieuw wordt de raad op het verkeerde been gezet door de griffier, de burgemeester en de vicevoorzitter van de raad mevrouw [REDACTED], die de democratische spelregels niet al te nauw lijken te nemen.

In het raadsvoorstel en antwoordbrief worden de bepalingen met betrekking tot de behandeling van klachten met voeten getreden.

Het advies in namelijk strijd met artikel 9:7 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) dat bepaalt dat de behandeling van de klacht niet geschiedt door een persoon die bij de gedraging waarop de klacht betrekking heeft, betrokken is geweest. Ook wordt niet voldaan aan de doorzendplicht volgens de Awb, die in dit geval bepaalt dat de raad de klacht over de burgemeester dient door te zenden aan de burgemeester als bestuursorgaan.

N.B.: De bepaling in artikel 3 van de Klachtenregeling Leeuwarden 2018 dat de burgemeester klachten behandelt over gedragingen van de raadsgriffier en over de gedragingen van de raad en individuele leden van de raad is in strijd met de uitgangspunten van de dualisering van het gemeentebestuur.

De bewering in de brief dat *"de integriteitskwestie waarop de klacht betrekking heeft onderwerp van debat en besluitvorming in de raad is geweest"* is, gelet op de hierboven beschreven gang van zaken rond de raadsvergadering van 26 februari 2020 een gotspe.

Er is in het geheel geen sprake geweest van een debat maar wel van een

georkestreerde ordinaire afrekening met een democratisch gekozen raadslid.

De vergadering is afgesloten met een door de burgemeester geformuleerde conclusie, er is geen besluit genomen en er is niet gestemd (bijlage 17).

In het raadsvoorstel en de antwoordbrief is de zinsnede "de raad op basis van het advies van de burgemeester tot eigen oordeelsvorming is gekomen" weggelaten, vermoedelijk omdat de burgemeester inmiddels de bui zag hangen.

Daarmee dient het eerste signaal zich aan dat de burgemeester zich tracht te onttrekken aan zijn verantwoordelijkheid voor zijn handelen in het integriteitsonderzoek tegen [REDACTED].

De opmerking dat "de gemeenteraad het aangewezen orgaan is om deze brief vast te stellen" is op geen enkel voorschrift gebaseerd en is kennelijk bedoeld om opnieuw de raad te committeren aan het handelen van de burgemeester.

Een tweede voorbeeld die de conclusie rechtvaardigt dat de raad opgehouden is in onafhankelijkheid en zorgvuldigheid te functioneren en niet meer in staat kan worden geacht enige democratische controle op het door de burgemeester gevoerde integriteitsbeleid uit te oefenen, wordt gegeven door [REDACTED], fractievoorzitter van D66 in haar hoedanigheid van vicevoorzitter van de raad, in een poging de kwestie [REDACTED] in de doofpot te houden.

Op 2 januari 2022 heb ik bij de gemeenteraad van Leeuwarden een klacht ingediend tegen de burgemeester en griffier omdat ik het onomstotelijk bewijs had verkregen dat zij zich in het integriteitsonderzoek tegen [REDACTED] vooringenomen en onzorgvuldig hadden gedragen en dat de burgemeester de raad onjuist en onvolledig had ingelicht en misleid (Bijlage 18 en 5)

Terwijl de klacht aan de raad is gericht, stuurt de griffier op 10 januari 2022 een e-mail aan de burgemeester:

Goedemorgen, Bijgaand de volgende brief / klacht van de heer [REDACTED]. Hij heeft vorige week een ontvangstbevestiging van mij gekregen. Mogelijk hebben jullie de mail al eerder gezien, want hij was ook aan Sybrand gericht. Ik ga metoverleggen om te kijken wat we nu verder voor actie moeten ondernemen en wie we daar on moeten betrekken om er voor te zorgen dat we de goede dingen doen. Gr. Frans

In de raadsvergadering van 16 februari 2022 besluit de raad op basis van een onder verantwoordelijkheid van portefeuillehouder burgemeester Sybrand Buma door de adjunct-griffier opgesteld en door de vicevoorzitter [REDACTED] ingediend raadsvoorstel, de klacht tegen de burgemeester en griffier niet inhoudelijk te behandelen.

De argumentatie die de vicevoorzitter en de adjunct-griffier gebruiken getuigt van ondeskundigheid en een gebrek aan kennis van de meest elementaire beginselen van het bestuursrecht (bijlage 19).

De raad zou op grond van artikel 9:8 lid 1 sub b AWB volgens hen niet verplicht zijn om de klacht in behandeling te nemen als die klacht betrekking heeft op een gedraging jegens klager die langer dan een jaar voor indiening van de klacht heeft plaatsgevonden.

De gedraging van burgemeester en griffier hebben weliswaar jegens [REDACTED] plaatsgevonden, maar zij is niet de klager.

Dat betekent, dat de raad op aangeven van de vicevoorzitter [REDACTED] een ondeugdelijk en onrechtmatig besluit heeft genomen met het oogmerk te voorkomen dat de waarheid rond het handelen van de burgemeester en griffier en inmiddels ook met betrekking tot het handelen van de leden van het presidium, aan het licht zou komen.

Sindsdien sleept de kwestie zich voort en begint steeds grotereske vormen aan te nemen.

De raad verkeert in de greep van de burgemeester die zich door toedoen van het presidium buiten de democratische controle probeert te plaatsen en zich nog steeds, ongehinderd door de raad, aan zijn verantwoordelijkheid tracht te onttrekken.

De burgemeester wekt de indruk zich nog steeds onaantastbaar te wanen maar heeft kennelijk niet door dat hij zich zodanig in de nesten heeft gewerkt, daarbij geholpen door zijn juridische adviseurs, de griffier en de wethouder Gijs Jacobse van Gemeentebelangen, eerder als fractievoorzitter medeplichtig aan de onrechtvaardige en oneerlijke behandeling van [REDACTED], aan wie de burgemeester zijn wettelijke zorgplicht voor een zorgvuldige klachtenbehandeling heeft opgedragen (Sic!), dat hij niet meer in staat kan worden geacht naar behoren uitvoering te geven aan zijn wettelijke taak om de bestuurlijke integriteit te bevorderen.

De legitimiteit van de huidige raad is geërodeerd als gevolg van het gedrag van de raadsleden, die als lid van het eerdere presidium hun zelfstandigheid en onafhankelijkheid als raadslid hebben verkwanseld.

Zij zijn toerekenbaar tekort geschoten in de kernwaarden onafhankelijkheid en zorgvuldigheid en hebben daarmee ook de huidige raad gecorrumpeerd.

Illustratief in dit verband is dat het in de huidige raad benoemde raadslid [REDACTED], fractievoorzitter van de ChristenUnie en tevens lid van de Werkgeverscommissie van de raad, bij monde van mevrouw [REDACTED] heeft aangegeven geen reden te hebben om te twijfelen aan de integriteit van de griffier, ondanks de ernstige en niet weerlegde beschuldigingen die op hem rusten. Zij roept daarmee ernstige twijfels op wat betreft de onafhankelijkheid en zorgvuldigheid waarmee zij wordt geacht haar raadslidmaatschap uit te oefenen.

Wat betreft de raadsleden die als lid van het eerdere presidium deel uitmaken van de huidige raad verwijs ik naar de inleiding van de ook hen onderschreven “Gedragscode integriteit Leden van de Gemeenteraad in de gemeente Leeuwarden 2016” waar wordt geschreven dat *integriteit van politieke ambtsdragers verwijst naar de zorgvuldigheid die zij moeten betrachten bij het invullen van hun rol in de democratische rechtsstaat. Dat betekent de verantwoordelijkheid nemen die met de functie samenhangt en bereid zijn verantwoording af te leggen, aan collega-bestuurders en/of (leden van) de volksvertegenwoordiging en bovenal aan de burger. In de democratische rechtsstaat dient een ieder zich te houden aan de wetten en regels die op democratische wijze zijn vastgesteld. Dat geldt zeker voor politieke ambtsdragers die (mede) verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming van die wetten en regels. Zonder dat zal het vertrouwen in de democratische rechtsstaat worden ondermijnd en het draagvlak voor de naleving van de wetten en regels verdwijnen. Vertrekpunt voor de politieke ambtsdrager is dan ook de eed of gelofte die de politieke ambtsdrager bij de ambtsaanvaarding aflegt.*

Integriteit is niet alleen een kwestie van regels maar ziet ook op de onderlinge omgangsvormen. Een respectvolle omgang met burgers en organisaties, tussen politieke ambtsdragers onderling en tussen politieke ambtsdragers en medewerkers, met behoud van eigen politieke inhoud en stijl, is van groot belang.

De kwestie [REDACTED] heeft ook het gebrek aan bestuurlijke hygiëne van de gemeente Leeuwarden blootgelegd.

Als gevolg van het ontbreken van enig zelfreinigend vermogen en het gebrek aan het vermogen tot zelfreflectie in het gemeentebestuur heeft het handelen van burgemeester, griffier de bestuurlijke integriteit ernstig in het geding gebracht.

Om op zijn minst het vertrouwen in de gemeentelijke democratie en de rol van de gemeenteraad daarin enigszins te herstellen geef ik u in overweging om alsnog uitvoering te geven aan het advies van [REDACTED] dat hij in januari 2020 op verzoek van de griffier heeft uitgebracht, om een onderzoek te doen instellen naar het handelen van de burgemeester en de griffier in het integriteitsonderzoek tegen [REDACTED], met dien verstande, dat dit naar mijn mening dient te worden uitgebreid met ook een onderzoek naar de rol van het presidium en de raad in dit onderzoek.

Ik geef u in overweging de suggestie van [REDACTED] over te nemen om een beroep te doen op een ondersteunende rol van de Commissaris van de Koning in Fryslân ex. artikel 182 lid 1 sub c Provinciewet (*“Het adviseren en bemiddelen bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen in een gemeente en wanneer de bestuurlijke integriteit van een gemeente in het geding is”*).

Voor de goede orde merk ik op, dat ik de Commissaris van de Koning in Fryslân van meet af aan op de hoogte heb gehouden van alle ins en outs van de kwestie [REDACTED].

Mocht u besluiten geen uitvoering te geven aan het advies van [REDACTED] (waarvan ik dan graag bericht ontvang), zal ik niet aarzelen om de demissionair Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op de hoogte stellen van de ernstige mate waarin de bestuurlijke integriteit in de gemeente Leeuwarden door toedoen van de burgemeester in het geding is gebracht en de mate waarin de gemeenteraad van Leeuwarden tekort is geschoten in de democratische controle op het doen en laten van de burgemeester in het integriteitsonderzoek tegen het raadslid van Lijst058.

Wat betreft de verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor de (her)benoeming van burgemeesters, zal ik hem voorhouden dat een herbenoeming van de burgemeester van Leeuwarden zonder dat deze zich heeft verantwoord voor het misbruik van integriteitsonderzoek jegens [REDACTED], een klap in het gezicht van de democratie in de gemeente Leeuwarden zal betekenen.

Een afschrift van deze brief zend ik aan de burgemeester van Leeuwarden, aan de wethouder Gijs Jacobse en aan de Commissaris van de Koning in Fryslân.

Hoogachtend,

[REDACTED]
[REDACTED]

Bijgevoegd:

- Bijlage 1: 2023 09 18 De Volkskrant Een melding van een integriteitsschending kan een integriteitsschending op zich zijn;
- Bijlage 2: 2023 03 14 Gmail aan de voorzitter Werkgeverscommissie – De griffier en het integriteitsonderzoek tegen [REDACTED];
- Bijlage 3: 2023 03 28 Gmail van de leden Werkgeverscommissie – De griffier en het integriteitsonderzoek tegen [REDACTED];
- Bijlage 4: 2023 03 27 Mail van Van der Heide aan [REDACTED] advies aan werkgeverscommissie over reactie naar [REDACTED];
- Bijlage 5: 2022 01 02 Toelichting bij de brief aan de gemeenteraad van Leeuwarden d.d. 2 januari 2022 klacht tegen de burgemeester (zie ook Bijlage 18);
- Bijlage 6: 2021 11 08 Brief aan de gemeenteraad De burgemeester als hoeder van integriteit? Onderzoek naar de positie van de burgemeester in het lokale integriteitssysteem en het integriteitsonderzoek tegen [REDACTED];
- Bijlage 7: 2019 11 29 Mail van Van der Heide aan Buma proeve van een brief aan de raad (zie ook bijlage 9);
- Bijlage 8: 2019 12 02 Mailwisseling tussen Buma en Van der Heide – heeft conceptbrief aan raad aangepast + reactie van Van der Heide;
- Bijlage 9: 2019 12 05 Brief van de burgemeester aan de gemeenteraad – Uitkomsten integriteitsonderzoek (zie ook bijlage 7);
- Bijlage 10: 2019 12 18 Verklaring [REDACTED] op het integriteitsonderzoek door bureau Capra;
- Bijlage 11: 2019 12 18 Woordelijke transcriptie van de raadsvergadering van 18 december 2019;
- Bijlage 12: 2020 01 05 Advies van [REDACTED] aan de griffier Afhandelen mogelijke integriteitsschending raadslid [REDACTED];
- Bijlage 13: 2020 02 26 Woordelijke transcriptie van de raadsvergadering van 26 februari 2020;
- Bijlage 14: 2020 09 02 Mailwisseling tussen Van der Heide en Buma over brief aan [REDACTED] nav diens klacht van 2020 08 08;
- Bijlage 15: 2020 09 22 Raadsvoorstel besluit tot antwoord gemeenteraad op brief en klacht over integriteitsonderzoek;
- Bijlage 16: 2020 09 22 Antwoord gemeenteraad op brieven over integriteitsonderzoek;
- Bijlage 17: 2020 02 26 Besluitenlijst Besluitvorming (raad) 26 februari 2020;
- Bijlage 18: 2022 01 02 Klacht aan de gemeenteraad van Leeuwarden met betrekking tot het integriteitsonderzoek tegen mevrouw [REDACTED] (zie ook Bijlage 5);
- Bijlage 19: 2022 02 16 Raadsvoorstel antwoord op brief – niet behandelen klacht.